

Remiss rörande Verket för Innovationssystem's förslag till förbättrad kommersialisering och ökad avkastning i tillväxt på forskningsinvesteringar vid högskolor (N2003/3071/ITFoU)

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) organiserar 40 svenska universitet och högskolor och har bl.a. att agera i frågor av gemensamt intresse för högskolesektorn. De flesta av förbundets medlemmar är remissinstanser och avger egna yttranden, men pga. innovationsområdets vikt och aktualitet väljer förbundet att också avge ett svar. Svaret baseras i huvudsak på en diskussion av innovationsfrågorna i relation till sektorn vid en förbundsårsamling i oktober, där lärosätenas ledningar diskuterade frågor med bäring på området. Ett protokollsutdrag bifogas. En arbetsgrupp under Peter Honeths (Lunds universitet) ledning har förberett förbundets yttrande över remissen. SUHF deltar gärna i fortsatta diskussioner av innovationsfrågor.

Förbundet vill inledningsvis konstatera att innovationsfrågorna är viktiga för sektorn och att en grundinställning från lärosätena självklart är att den forskning som bedrivs skall kunna nyttiggöras i form av produkter/tjänster där så är tillämpligt. Innovationssystemen syftar till ökad tillväxt och välfärd. Framtagande av kommersialiserbara produkter är, om än viktig, endast en liten del av högskolans bidrag till samhällsutvecklingen. Utbildning av personer inom alla utbildningsområden är, för att ta ett exempel, ett viktigt bidrag.

Utredningen redovisar ett omfattande och intressant underlag med beskrivningar av utvecklingen av högskolans roll i ett innovationssystem såväl i Sverige som internationellt. Rapporten berör på traditionellt sätt i huvudsak forskning inom de naturvetenskapliga, tekniska, farmaceutiska och medicinska områdena. Kombinationen med andra vetenskapsområden kommer sannolikt framgent att få allt större betydelse i innovationssystemet. Idéer kan också komma fram på annat sätt än genom forskares arbeten, t.ex. genom examensarbeten eller genom arbeten av forskningsingenjörer och andra.

Högskolans roll i innovationssystemet

Förbundet uppskattar t.ex. synen att forskarens professionella huvuduppgift är just forskning och att han/hon inte med nödvändighet själv skall stå för kommersialiseringarbetet. Detta kräver professionell hantering av ett annat slag.

Den kritiska synpunkt vi kan anlägga är att rapporten hade vunnit på en mer utförlig beskrivning är hur en forskargrupp inom dessa områden idag är organiserad med ofta ett relativt stort antal forskare och forskarstuderande. Forskningen baseras till stor del på extern finansiering där finansiärerna inkluderar råd, stiftelser och företag. Bilden är mer därmed komplicerad vad gäller intressenter med "ägarintressen" än rapporten kan ge intryck av. Forskarens och/eller andras rätt till resultat blir av naturen mer komplicerad när "projektet" omfattar olika delar som över tid har olika intressenter.

Förbundet instämmer i utredningens slutsats att det finns behov av att på lämpligt sätt förtydliga att högskolan får delta i kommersialiseringsprocesser som en naturlig del av uppgiften att nyttiggöra forskningsresultat och att universitet och högskolor bör stimuleras till att stödja dessa processer. Högskolans roll är att skapa förutsättningar för nyttiggörande, gärna i samarbete med andra aktörer.

Förbundet instämmer i att varje lärosäte själv skall organisera sin del av innovationssystemet. Detta bör ske utifrån de egna lokala och regionala förutsättningarna och kan alltså ordnas på egen hand eller i samverkan med andra.

Ekonomi

För att systemet skall kunna fungera är det angeläget att högskolan disponerar medel för att kunna delta i kommersialiseringsprocessen, särskilt dess första fas (preseed). Det förefaller självklart att högskolan själv skall kunna nyttiggöra överskott från holdingbolagen. Det är långsiktigt angeläget att de medel som teknikbrostiftelserna idag disponerar finns kvar för att stödja kommersialisering av forskningsresultat och att de knyts till universitet och lokala innovationssystem. I sammanhanget bör beaktas såväl holdingbolagens som andra finansiärs behov av kapital för att stödja utvecklingen.

Förbundet tillstyrker resonemangen kring finansiering av kommersialiseringsprocessens första fas. Samtidigt vill vi varna för en underfinansiering i förhållande till ambitionerna för genomförandet. En nivå 50-75 milj kr per år för hela högskolesystemet är alldeles för låg för att kunna ge avsedd effekt.

Meritvärde

Beträffande meritvärdet för medverkan i kommersialiseringsprocesser instämmer förbundet i slutsatsen att inga ändringar vad avser angivna bedömningsgrunder behöver göras. Ytterligare detaljreglering avvisas. Det är i det inre arbetet som medverkan i kommersialisering av forskning, där så är tillämpligt, skall ges ett tydligt meritvärde.

Läraryrket

Förbundet vill framhålla att läraryrket, tydligare än vad utredningen har gjort, måste sättas in ett bredare perspektiv av relationer mellan forskare, universitet och högskolor och forskningsfinansiärer. Det är inte längre hållbart att se de immaterialrättsliga aspekterna på forskning som enbart en fråga för den enskilda forskaren. Inte minst har samverkan med näringslivet liksom EU:s ramprogram skapat mycket komplicerade avtalsstrukturer kring immaterialrättsliga frågor. Förhållande för övriga anställda (doktorander, forskningsledare, forskningsingenjörer m.fl.) som medverkar i ett forskningsprojekt måste också redas ut. Förbundet

medverkar gärna i fortsatta diskussioner kring dessa frågor. Oaktat hur lösningen ser ut är det angeläget att högskolan kan erbjuda ett professionellt system för att ta hand om eventuella innovationer, men inte nödvändigtvis att det enskilda lärosätet själv driver verksamheten.

Forskning/indikatorer

Kunskapen om effekterna av högskolan i innovationssystemet och den konkreta uppföljningen av de effekter olika innovationer baserade på högskoleforskning haft är otillräcklig. En satsning måste ske på studier av universitets och högskolors roll i innovations- och tillväxtprocesser och betydelsen för tillväxt. Universitet och högskolor måste också själva ta på sig ett ansvar för uppföljning och utvärdering av insatserna för kommersialisering. Framtagande av indikatorer bör göras, i enlighet med utredningens förslag. Genom de långa tidsrymderna i olika delar av innovationssystemet bör indikatorerna dock användas med försiktighet som styrmedel.

Rättskyddsförsäkring för patentintrång

Utredningens förslag om en rättskyddsförsäkring för patentintrång, utvecklad i ett internationellt sammanhang är väl värt att arbeta vidare på.

Beslut att avge detta remissvar har fattats av förbundets styrelse vid sammanträde den 4 december 2003.

Bengt Karlsson

Generalsekreterare SUHF

SVERIGES UNIVERSITETS- & HÖGSKOLEFÖRBUND

Utdrag ur

protokoll fört vid förbundsårsamlingens sammanträde 2003-10-15 på Linköpings universitet

§ 12 Arbete inför forskningspropositionen

b. SUHF och innovationsfrågorna (dnr 50/03)

Styrelsen hade tillkallat en arbetsgrupp under ledning av Peter Honeth för att förbereda en diskussion vid förbundsårsamlingen om innovationsfrågor som del av förbundets verksamhet. Peter Honeth och Ursula Hass sammanfattade och kommenterade bakgrunden till den PM med olika förslag som var utsänd inför sammanträdet.

Förbundsårsamlingen konstaterar att förbundet bör öka sin uppmärksamhet kring dessa frågor, fortfarande i beaktande av högskolans grundläggande värden, ursprungliga samhällsuppdrag och självständighet.

Förbundsårsamlingen riktar ett tack till arbetsgruppen och fattar beslut enligt nedan:

- Förbundsårsamlingen uttalar att det finns behov av att på lämpligt sätt förtydliga att högskolan får stöda och delta i kommersialiseringsprocesser som en del i uppgiften att nyttiggöra forskningsresultat
- Förbundet bör inför forskningspropositionen framföra krav på adekvata resurser i förhållande till målen för detta ändamål
- Förbundet bör verka för att varje universitet och högskola får i uppdrag att fram till 2007 separat eller i samverkan bygga upp system för att stödja och arbeta med innovationer utifrån de egna lokala och regionala förutsättningarna. Långsiktigt är det viktigt att det kapital som avsatts i teknikbrotstiftelserna finns kvar för att stödja kommersialisering av forskningsresultat och att det knyts till universitet och högskolor och lokala innovationssystem.
- Förbundsårsamlingen uttalar att medverkan i kommersialisering av forskning bör ha ett tydligt meritvärde.
- Förbundsårsamlingen uppdrar åt styrelsen fortlöpande arbeta med frågor som rör sektorns roll i innovationsfrågor frågor bl.a. i kontakt med närings- och utbildningsdepartementen och berörda myndigheter såsom VINNOVA.
- Styrelsen förutsätts inrätta en särskild grupp att biträda förbundet med diskussion och bevakning av frågor förenade med deltagande i innovationsprocesser, t.ex. lärarundraget. Vidare bör gruppen på styrelsens uppdrag föra diskussioner med företrädare för näringsliv och fackföreningar m.fl. om innovationsfrågorna för att betona högskolans roll och synsätt i dessa frågor. Vidare bör arbetsgruppen få i uppdrag att återkomma med ett mer utarbetat förslag till policy för SUHF till förbundsårsamlingen våren 2004. Ett sådant kan med fördel föregås av en bredare diskussion t.ex. i form av en

konferens för universitets- och högskoleledningar, holdingbolag och andra intressenter.

- Förbundet bör på lämpligt sätt verka för att en satsning görs på studier av universitets och högskolors roll i innovations- och tillväxtprocesser och betydelsen för tillväxt. Universitet och högskolor måste också ta på sig ett eget ansvar för uppföljning och utvärdering av insatserna för kommersialisering.